

เอกสารประกอบการเรียนรู้
รายวิชา การโค้ชเพื่อการรู้คิด

Module 11

การโค้ชเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ส่วนบุคคล
(Personalize learning)

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

สาขาพหุวิทยาการ / สหวิทยาการ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารบัญ

บทนำ	1
11.1 แนวคิดของการเรียนรู้ส่วนบุคคล	5
11.2 ประโยชน์ของการเรียนรู้ส่วนบุคคล	8
11.3 ความหลากหลายของการเรียนรู้ส่วนบุคคล	9
11.4 ลักษณะของการเรียนรู้ส่วนบุคคล	10
11.5 หลักการเรียนรู้ส่วนบุคคล	12
11.6 ขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคล	14
11.7 ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล	17
11.8 บทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล	19
11.9 การประเมินผลการเรียนรู้ส่วนบุคคล	22
บทสรุป	23
บรรณานุกรม	25

บทที่ 11

การโค้ชเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ส่วนบุคคล (Personalize learning)

บทนำ

การนำเสนอเนื้อหาสาระ เรื่อง การโค้ชเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ส่วนบุคคล Personalize learning มุ่งนำเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับแนวคิดของการเรียนรู้ส่วนบุคคล ประโยชน์ของการเรียนรู้ส่วนบุคคล ความหลากหลายของการเรียนรู้ส่วนบุคคล ลักษณะของการเรียนรู้ส่วนบุคคล หลักการเรียนรู้ส่วนบุคคล ขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคล ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล บทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล การประเมินผลการเรียนรู้ส่วนบุคคล มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. โลกยุคใหม่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล (digital technology) เป็นอย่างมาก ทำให้การเรียนรู้ในปัจจุบันมีความแตกต่างไปจากการเรียนรู้แบบเดิม
2. ประโยชน์ที่สำคัญของการเรียนรู้ส่วนบุคคล คือ **ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพในการคิดและเกิดพลังการเรียนรู้ของตนเอง** เพื่อที่จะเรียนรู้สิ่งที่ตนเองสนใจและต้องการประสบความสำเร็จ
3. การเรียนรู้ส่วนบุคคลมีแนวคิดสำคัญ คือ **การเรียนรู้ใดๆ ก็ตาม จะเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเป็นการเรียนรู้เชิงลึก (deep learning) และ**

ประสบความสำเร็จจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือว่าผู้เรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเอง

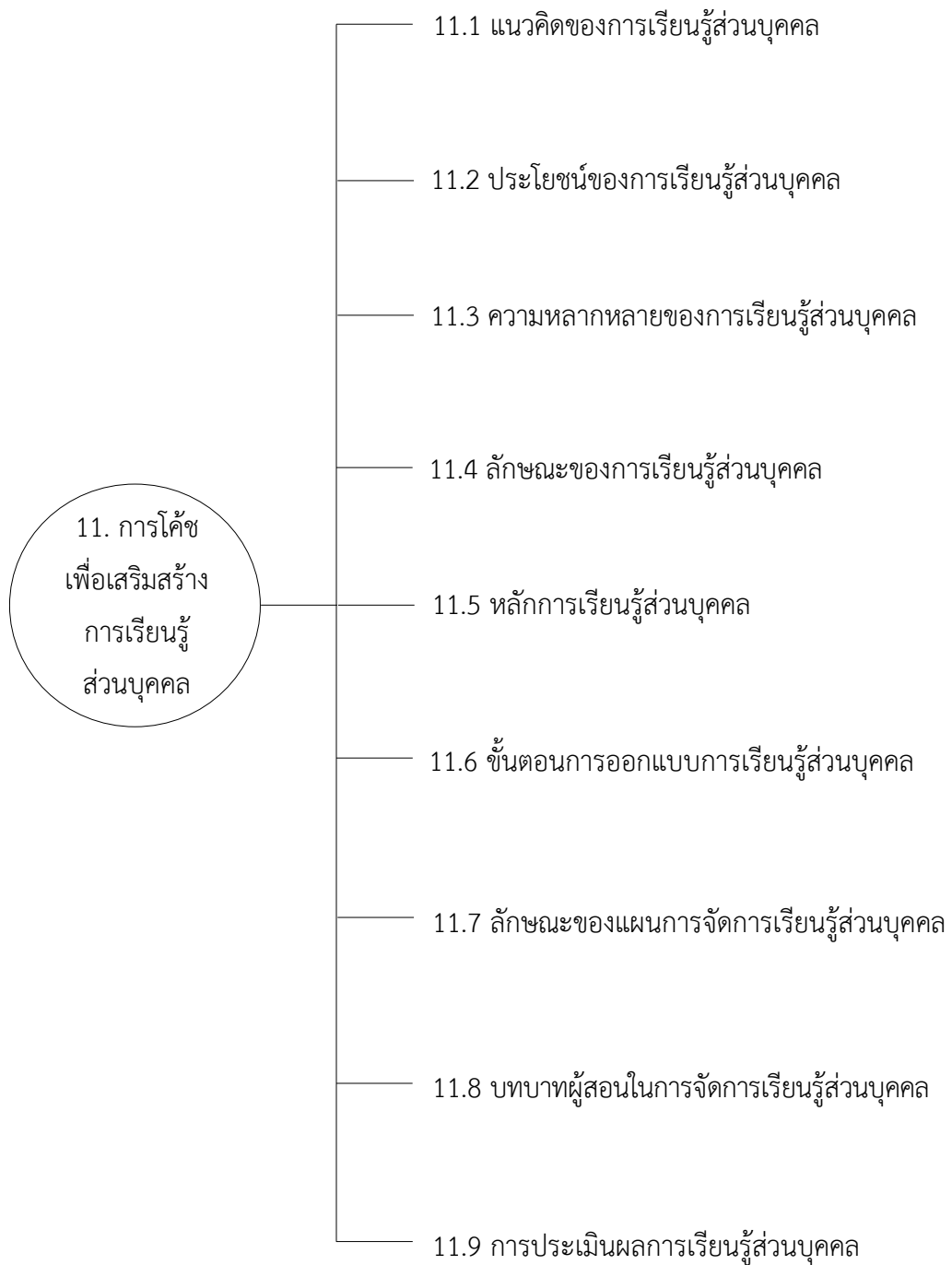
4. การเรียนรู้ส่วนบุคคลมีลักษณะสำคัญคือ มีความยืดหยุ่นในวิธีการและเป้าหมายของการเรียนรู้ คือความสุขของผู้เรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงลึก (deep learning) ผู้เรียนเลือกวิธีการเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับตนเองอย่างสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้

5. หลักการเรียนรู้ส่วนบุคคล ประกอบด้วย ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดเป้าหมายและวิธีการเรียนรู้ของตนเอง มีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและเอื้อต่อการเรียนรู้

6. การออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน แล้วนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย ตอบโจทย์ผู้เรียนได้ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ในเชิงวิชาการ ตลอดจนความมุ่งมั่นพยายามและความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

7. แผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน โดยที่มีเป้าหมายหรือผลลัพธ์การเรียนรู้เดียวกัน

8. การประเมินผลการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้นใช้หลักการเดียวกันกับการประเมินผลการเรียนโดยทั่วไป คือ การประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) ที่ทำการประเมินไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ข้อมูลย้อนกลับทันที (immediate feedback)

ผู้เรียนต้องเป็นศูนย์กลาง
เกิดพลังแห่งการเรียนรู้
เป็นการเรียนรู้เชิงลึก
(deep learning)

11.1 แนวคิดของการเรียนรู้ส่วนบุคคล

โลกยุคใหม่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล (digital technology) เป็นอย่างมาก ทำให้การเรียนรู้ในปัจจุบันมีความแตกต่างไปจากการเรียนรู้แบบเดิมในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัล ยังไม่เจริญก้าวหน้ามากนักซึ่งยังไม่มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือมีแต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่หรือการเข้าถึงทำได้ลำบาก

ผู้เรียนยุคแรกใช้การเรียนรู้จากครูโดยตรง (direct teaching) เนื่องจากความรู้ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดนั้นอยู่กับครูเพียงแห่งเดียวเท่านั้น จนต่อมาความรู้ที่มีอยู่ในตัวครูได้ถูกบันทึกและเขียนไว้ในหนังสือและตำราต่างๆ มากขึ้น

ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้ของผู้เรียนจึงมีความหลากหลายมากขึ้น โดยได้ขยายวงกว้างไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-learning) ผ่านการอ่านหนังสือตำราต่างๆ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการเรียนรู้ที่ตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนได้มากขึ้น

ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปัจจุบันความรู้ไม่ได้อยู่กับครูหรือในหนังสือตำราที่พิมพ์ออกมาเป็นเล่มๆ เท่านั้น แต่ความรู้ได้ถูกนำเสนอไว้ในโลกออนไลน์มากขึ้นจนเกือบจะเรียกได้ว่า “ไม่มีความรู้ใดที่ไม่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ต”

ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้เหล่านั้นได้ด้วยตนเองตามความสนใจ อีกทั้งยังใช้ศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะต่างๆ ด้วยตนเองผ่านวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งการเรียนรู้แบบออนไลน์และการเรียนรู้แบบดั้งเดิม เช่น การเรียนรู้กับผู้สอน การเรียนรู้ด้วยตนเองจากหนังสือตำรา เป็นต้น

Education Disruption คือโอกาสการพัฒนาการเรียนการสอนให้ตอบ โจทย์พฤติกรรมและความต้องการของผู้เรียน **Generation Z, Alpha** ด้วยเหตุที่ เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความสุขของผู้เรียนคือ เป้าหมาย

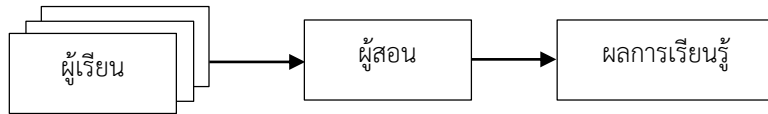
ผู้เรียนต้องเป็นศูนย์กลาง เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้เชิงลึก (**deep learning**) จะต้องออกแบบการเรียนรู้ (**learning design**) และ ประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับ ผู้สอน วิธีทำนี้จะทำให้ผู้สอนเข้าใจถึงความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง และทำ หน้าที่การโค้ชได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้ในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง (**transform**) ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง โดยใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ให้ได้มากที่สุดและเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด

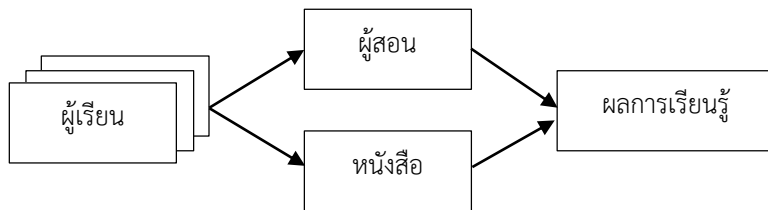
การเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองธรรมชาติ ความต้องการและความ แตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เช่น รูปแบบการเรียนรู้ (**learning style**) รูปแบบ การรู้คิด (**cognitive style**) ลักษณะนิสัย (**habit mind**) เป็นต้น คือ การเรียนรู้ ที่เรียกว่าการเรียนรู้ส่วนบุคคล (**personalized learning**) สรุปลักษณะ การเรียนรู้ดังที่กล่าวมาได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

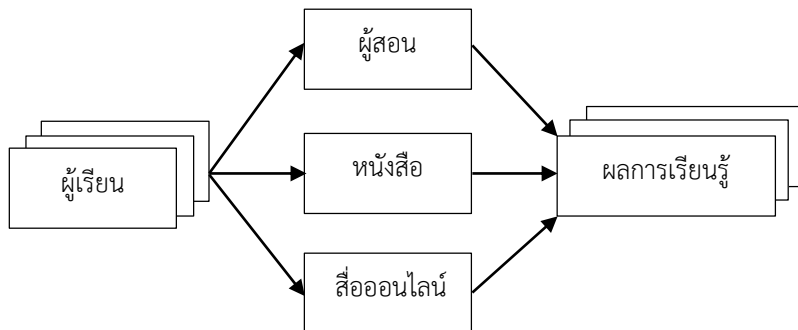
การเรียนรู้แบบดั้งเดิม

การเรียนรู้ยุคที่มีเทคโนโลยีการพิมพ์

การเรียนรู้ยุคเทคโนโลยีดิจิทัล

แผนภาพ 11.1 ลักษณะการเรียนรู้ 3 ยุค

11.2 ประโยชน์ของการเรียนรู้ส่วนบุคคล

การเรียนรู้ส่วนบุคคลมีประโยชน์ต่อผู้สอนและผู้เรียนดังนี้

ประโยชน์ต่อผู้เรียน

1. ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพในการคิดและเกิดพลังการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อที่จะเรียนรู้สิ่งที่ตนเองสนใจและต้องการประสบความสำเร็จ
2. ทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ จากการที่การเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้นผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและวิธีการเรียนรู้ของตนเอง
3. ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ได้มากกว่าการเรียนรู้ตามปกติที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ด้วยวิธีการเดียวกัน เนื่องจากผู้เรียนได้ใช้วิธีการเรียนรู้ตามความถนัดของตนเองซึ่งจะทำให้เรียนรู้ได้ดีกว่า ซึ่งความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนคือเป้าหมายของการเรียนรู้
4. ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเอง ทำให้การเรียนรู้มีความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ
5. ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะรักการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ประโยชน์ต่อผู้สอน

1. ทำให้ผู้สอนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ในลักษณะที่เป็นการพัฒนารายบุคคล

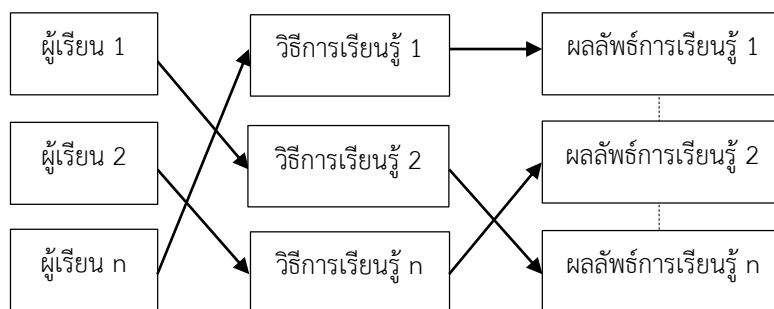
2. ทำให้ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทในการจัดการเรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้ มาเป็นการโค้ชและการชี้แนะการเรียนรู้
3. ทำให้ผู้สอนสามารถดูแลให้ความช่วยเหลือผู้เรียนได้ตามความต้องการและสภาพปัญหาทางการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน อย่างทันที่
4. ทำให้ผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ไม่ตายตัว มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับธรรมชาติและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน บางกรณีผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
5. ทำให้เกิดการทรานส์ฟอร์ม (Transform) หรือการเปลี่ยนแปลงแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัย และการเปลี่ยนแปลงไปของผู้เรียนยุคปัจจุบัน

11.3 ความหลากหลายของการเรียนรู้ส่วนบุคคล

การเรียนรู้ส่วนบุคคลมีแนวคิดสำคัญ คือ การเรียนรู้ใดๆ ก็ตามจะเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเป็นการเรียนรู้เชิงลึก (deep learning) และประสบความสำเร็จ จะต้องเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือว่าผู้เรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเอง

ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและวิธีการเรียนรู้ของตนเองใช้วินัยในตนเอง (self-discipline) เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำกับ ควบคุมตนเองให้ใช้ความมุ่งมั่นพยายามในการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความเป็นมิตรและปลอดภัย ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนแต่ละคนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนแต่ละคนสามารถใช้วิธีการเรียนรู้และออกแบบกิจกรรมที่แตกต่างกัน เพื่อการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้เดียวกันหรือเชื่อมโยงกัน แสดงได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

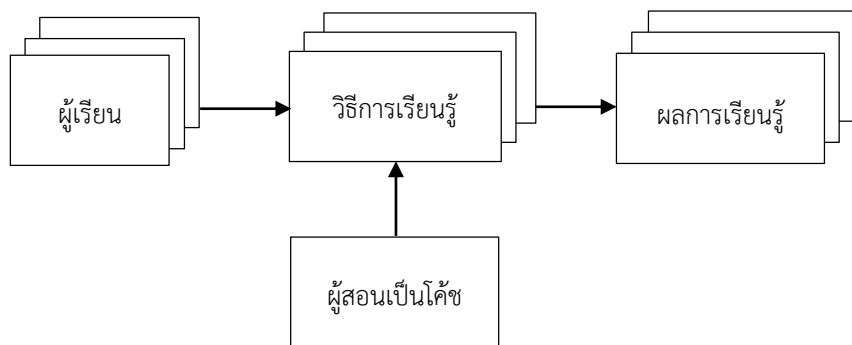
แผนภาพ 11.2 ความหลากหลายของผู้เรียน วิธีการเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้

11.4 ลักษณะของการเรียนรู้ส่วนบุคคล

การเรียนรู้ส่วนบุคคลมีลักษณะสำคัญคือ มีความยืดหยุ่นในวิธีการและเป้าหมายของการเรียนรู้ คือความสุขของผู้เรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงลึก (deep learning) ผู้เรียนเลือกวิธีการเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับตนเองอย่างสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้

นอกจากนี้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้เป็นของตนเองได้ตามระดับความสามารถของตน และยังคงสามารถยกระดับเป้าหมายให้สูงขึ้นได้อีกด้วย

ผู้สอนทำหน้าที่เป็นโค้ช (coach) ให้กับผู้เรียน โดยการสร้างแรงจูงใจ ให้คำชี้แนะ ให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดดีๆ กับผู้เรียน ให้ผู้เรียน ใช้ศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้ให้มากที่สุด

แผนภาพ 11.3 ลักษณะการเรียนรู้ส่วนบุคคล

11.5 หลักการเรียนรู้ส่วนบุคคล

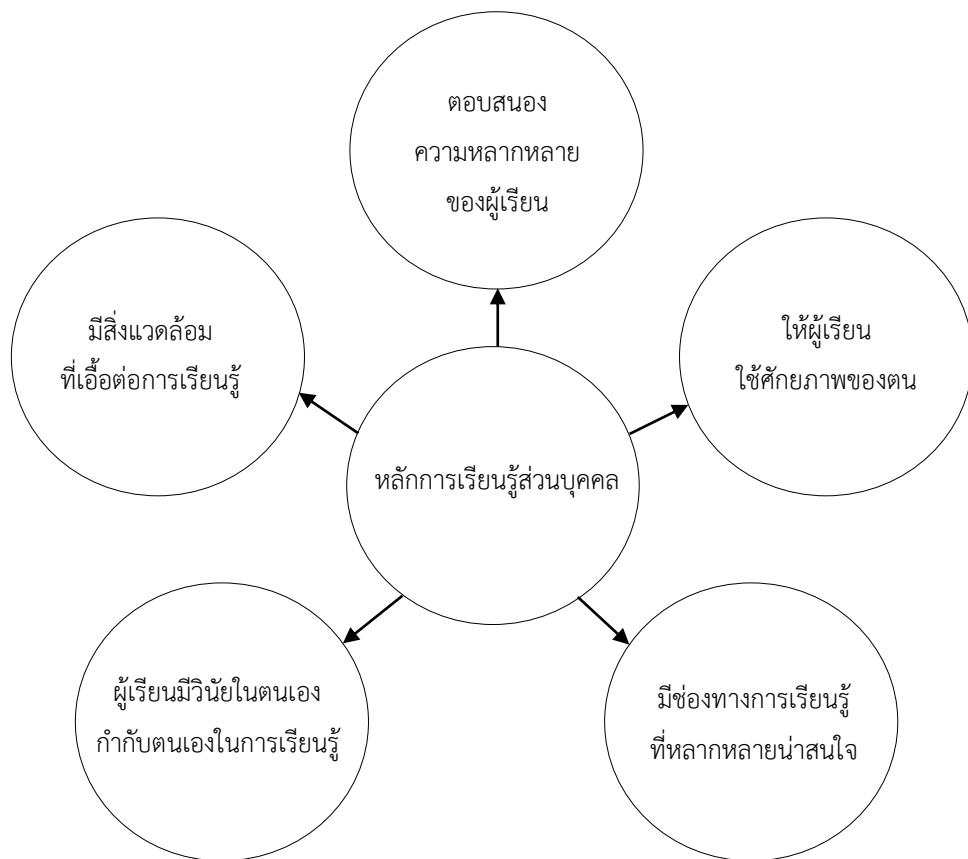
1. **ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน**เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการจัดการเรียนรู้ ที่จะต้องตอบสนองความหลากหลายของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

2. **เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดเป้าหมายและวิธีการเรียนรู้**ของตนเองได้เต็มตามศักยภาพที่มี

3. **มีช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย** ซึ่งผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงและเลือกได้ตามความสนใจและความถนัดเพื่อไปสู่เป้าหมายของการเรียนรู้ ที่เป็นการเรียนรู้เชิงลึก

4. **วินัยในตนเองของผู้เรียน**เป็นสิ่งสำคัญที่ผลักดันให้ใช้กระบวนการเรียนรู้จนบรรลุผลลัพธ์ที่กำหนด

5. **สิ่งแวดล้อมที่ดีและเอื้อต่อการเรียนรู้** เป็นปัจจัยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีสมาธิ มีความมุ่งมั่น อดทน และพยายามเรียนรู้ โดยที่ผู้สอนคือสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนมากที่สุด

แผนภาพ 11.4 หลักการเรียนรู้ส่วนบุคคล

11.6 ขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคล

การออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์ **ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน** แล้วนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย ตอบโจทย์ผู้เรียนได้ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ในเชิงวิชาการ ตลอดจนความมุ่งมั่นพยายามและ **ความคิดสร้างสรรค์** ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้เข้าใจว่าผู้เรียนแต่ละคนจะสามารถ **เรียนรู้ได้ดีที่สุด**อย่างไร ผู้เรียนใช้วิธีการเรียนรู้อย่างไร ชอบทำอะไร ถนัดอะไร การวิเคราะห์ในขั้นนี้จะทำให้ผู้สอนพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนควรเป็นกิจกรรมในลักษณะใด กิจกรรมเหล่านั้นมีความหลากหลาย เป็นอย่างไร ซึ่งเป็น **ขั้นตอนที่สำคัญที่สุด**ของการออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคล

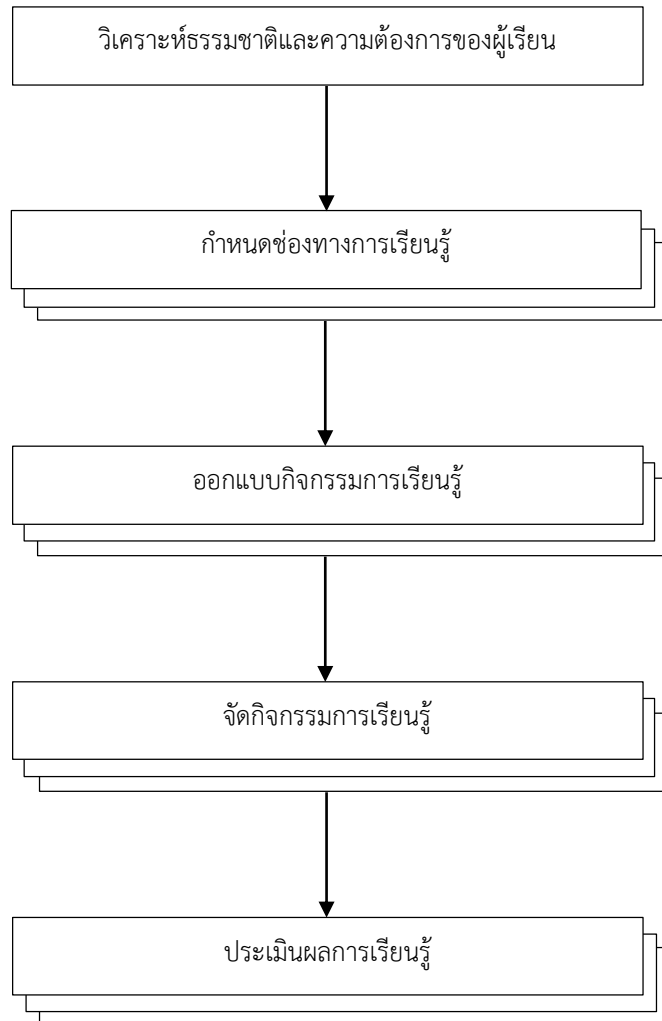
ขั้นที่ 2 กำหนดช่องทางการเรียนรู้ที่ตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนตามที่วิเคราะห์จากขั้นที่ 1 ซึ่งช่องทางการเรียนรู้นั้นมีความหลากหลายมาก เช่น การเรียนรู้จากแหล่งออนไลน์ การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองหรือเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน (**co-learning**) การเรียนรู้กับผู้สอน เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามช่องทางการเรียนรู้ไว้สำหรับผู้เรียนทุกช่องทางการเรียนรู้ โดยกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละช่องทางการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน เพราะถ้ายากเกินไปผู้เรียนจะหมดกำลังใจในการเรียนรู้ได้ กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละช่องทางเหล่านั้นเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ **ตื่นเต้นและท้าทาย**ความสามารถ ตอบสนองผลการเรียนรู้ที่กำหนด

ขั้นที่ 4 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามช่องทางการเรียนรู้
ในลักษณะที่เป็นการเรียนรู้ที่มีความกระตือรือร้น หรือ **Active learning** ผู้เรียนใช้
กระบวนการเรียนรู้ตามความถนัดอย่างหลากหลาย เลือกใช้ Apps ในการทำกิจกรรม
มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เอื้อเพื่อเพื่อแบ่งปันซึ่งกันและกัน และผู้สอน
ทำหน้าที่เป็น**โค้ชการเรียนรู้ (learning coach)** กระตุ้นการคิดและคุณลักษณะที่ส่งเสริม
การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

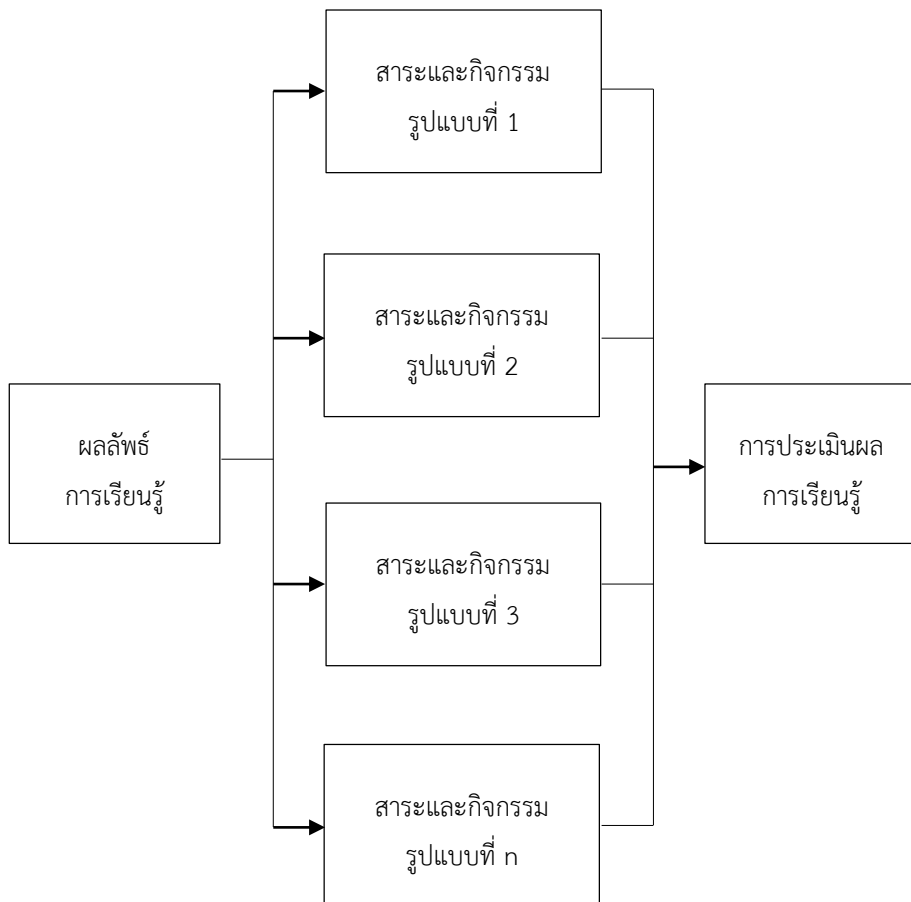
ขั้นที่ 5 ประเมินผลการเรียนรู้ โดยมุ่งประเมินว่าผู้เรียนบรรลุ
ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่ตนเองกำหนดไว้หรือไม่ โดยใช้แนวทางการ**ประเมินที่เสริม
พลังตามสภาพจริง** ใช้วิธีการประเมินหลายวิธี ใช้ผู้ประเมินหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่าง
ยิ่งการประเมินตนเองของผู้เรียน ทำการประเมินสอดแทรกไปกับการปฏิบัติกิจกรรม
การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และผู้สอนให้**ข้อมูลย้อนกลับ**เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา
ไปยังผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและ**สร้างสรรค์**

แผนภาพ 11.5 ขั้นตอนการออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคล

11.7 ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล

แผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน โดยที่มีเป้าหมายหรือผลลัพธ์การเรียนรู้เดียวกัน แสดงได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพ 11.6 แนวคิดของแผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล

จากแผนภาพจะเห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้นจะมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า จากนั้นจะมีกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายที่ตอบสนองผลลัพธ์การเรียนรู้ เรียกว่า “หลายเส้นทางเป้าหมายเดียวกัน”

กิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ จะสอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งในทางปฏิบัติสามารถจัดกลุ่มธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนที่เหมือนกันเข้าด้วยกันได้ ในลักษณะ co-learning เพื่อให้ผู้เรียนที่มีธรรมชาติและความต้องการที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการค้นพบความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ และยังช่วยทำให้การจัดการชั้นเรียนไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไปอีกด้วย

โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหล่านั้นมีลักษณะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทาง **active learning** ที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น กิจกรรมท้าทายความสามารถของผู้เรียน **ตั้งใจให้ใช้ความพยายาม**ในการเรียนรู้ **และมีความสุขในการเรียนรู้**

ในส่วนของ การประเมินผลการเรียนรู้ นั้น ใช้แนวทางการประเมินที่เสริมพลังตามสภาพจริง มีความหลากหลายในวิธีการประเมินและผู้ประเมิน **มีความยืดหยุ่นในเกณฑ์การตัดสินผลการประเมิน**ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน และเป็น **เกณฑ์ที่สามารถปรับเปลี่ยนหรือยกระดับความสำเร็จในการเรียนรู้ได้**

11.8 บทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล

บทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล หมายถึงแนวทางการปฏิบัติของผู้สอนที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพในการเรียนรู้ เกิดพลังการเรียนรู้ของตนเองให้ได้มากที่สุด ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ เชื่อมมั่น และรู้สึกถึงความปลอดภัยทางจิตใจ
2. ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดด้วยตนเอง แทนที่ผู้สอนจะคิดและตัดสินใจให้ผู้เรียน ซึ่งถือว่าเป็นการปิดกั้นโอกาสในการเรียนรู้
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย เช่น กระบวนการสืบเสาะแสวงหาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น ซึ่งกระบวนการเหล่านี้คือสิ่งที่จะติดตัวผู้เรียนไปใช้ในการเรียนรู้สิ่งอื่นต่อไปในอนาคต
4. ให้กำลังใจแก่ผู้เรียน เมื่อผู้เรียนประสบปัญหาติดขัดในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่แก้ปัญหมาให้ในทันที แต่ใช้วิธีการ ตั้งคำถามให้คิดหาทางออก และให้กำลังใจ
5. ดูแลช่วยเหลือให้ผู้เรียนแต่ละคนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนรู้จักการถอดบทเรียนและนำไปใช้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

6. ประสานงานเครือข่ายการเรียนรู้และแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้

ในกรณีที่ผู้เรียนใช้วิธีการเรียนรู้กับบุคคลภายนอก อาจเป็นกรณีปัญหาท้องถิ่นที่อยู่ในชุมชน ซึ่งอาจจะเชิญมาสอนที่โรงเรียน หรืออนุญาตให้ผู้เรียนไปเรียนรู้ในชุมชนก็ได้ ตามความเหมาะสม

7. กำกับติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ (learning progress)

ของผู้เรียนแต่ละคน และกระตุ้นให้ใช้ความพยายามให้มากยิ่งขึ้น กล่าวชื่นชมเมื่อผู้เรียนมีความก้าวหน้ามากขึ้น เป็นการส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ที่กระบวนการ ไม่ได้มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์เพียงอย่างเดียว

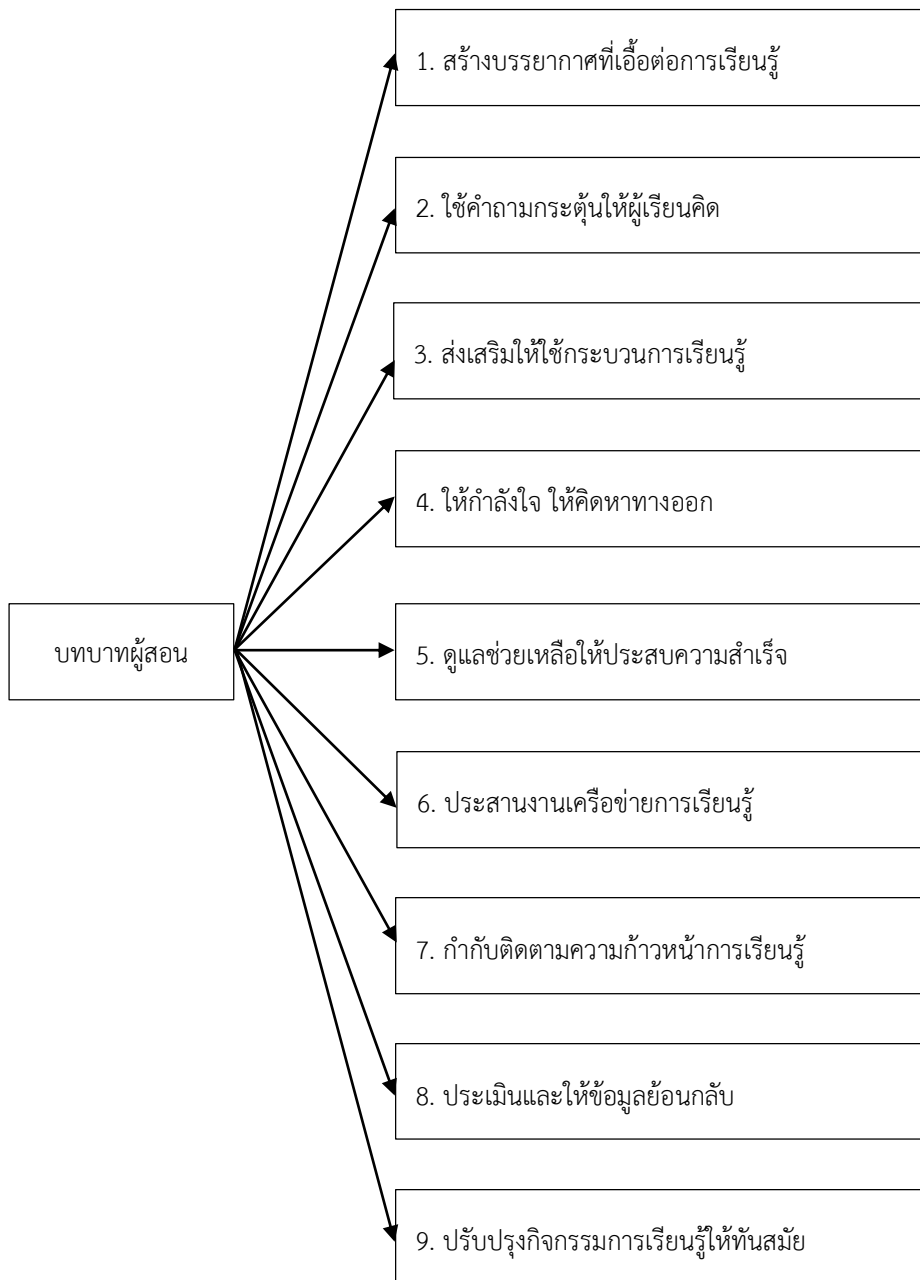
8. ประเมินและให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยวิธีการที่เหมาะสม และ

สร้างสรรค์ (creative feedback) ที่ทำให้ผู้เรียนไม่สูญเสียกำลังใจ มีพลังที่จะเรียนรู้ต่อไป

9. ตรวจสอบและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ให้มี

ประสิทธิภาพและทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

สรุปบทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคลได้วางแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพ 11.7 บทบาทผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล

11.9 การประเมินผลการเรียนรู้ส่วนบุคคล

การประเมินผลการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้นใช้หลักการเดียวกันกับการประเมินผลการเรียนโดยทั่วไป คือ **การประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment)** ที่ทำการประเมินไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ข้อมูลย้อนกลับทันที (immediate feedback)

อย่างไรก็ตามการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้น **เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดวิธีการและเกณฑ์การประเมินของตนเองได้** ทั้งนี้เนื่องจากต้องการใช้การประเมินเป็นสิ่งที่กระตุ้นแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างบูรณาการ

นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการและเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของตนเองในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้โดยไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการและเกณฑ์เดียวกับกับผู้เรียนทุกคน

สำหรับการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้นั้น ให้ความสำคัญกับการนำผลการประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาเป็น ส่วนหนึ่งของการประเมิน ผสมผสานกับการประเมินสรุปในลักษณะของการประเมินจากการลงมือปฏิบัติ (performance - based assessment)

บทสรุป

1. โลกยุคใหม่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล (digital technology) เป็นอย่างมาก ทำให้การเรียนรู้ในปัจจุบันมีความแตกต่างไปจากการเรียนรู้แบบเดิม

2. ประโยชน์ที่สำคัญของการเรียนรู้ส่วนบุคคล คือ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพในการคิดและเกิดพลังการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อที่จะเรียนรู้สิ่งที่ตนเองสนใจและต้องการประสบความสำเร็จ

3. การเรียนรู้ส่วนบุคคลมีแนวคิดสำคัญ คือ การเรียนรู้ใดๆ ก็ตาม จะเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเป็นการเรียนรู้เชิงลึก (deep learning) และประสบความสำเร็จจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือว่าผู้เรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเอง

4. การเรียนรู้ส่วนบุคคลมีลักษณะสำคัญคือ มีความยืดหยุ่นในวิธีการและเป้าหมายของการเรียนรู้ คือความสุขของผู้เรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงลึก (deep learning) ผู้เรียนเลือกวิธีการเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับตนเองอย่างสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้

5. หลักการเรียนรู้ส่วนบุคคล ประกอบด้วย ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กำหนดเป้าหมายและวิธีการเรียนรู้ของตนเอง มีช่องทางการศึกษาที่หลากหลาย ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและเอื้อต่อการเรียนรู้

6. การออกแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์ **ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน** แล้วนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย ตอบโจทย์ผู้เรียนได้ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ในเชิงวิชาการ ตลอดจนความมุ่งมั่นพยายามและ **ความคิดสร้างสรรค์** ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

7. แผนการจัดการเรียนรู้ส่วนบุคคล หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้ **ตอบสนองธรรมชาติและ ความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน** โดยที่มีเป้าหมายหรือผลลัพธ์การเรียนรู้เดียวกัน

8. การประเมินผลการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้ส่วนบุคคลนั้นใช้หลักการเดียวกันกับการประเมินผลการเรียนโดยทั่วไป คือ **การประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment)** ที่ทำการประเมินไปพร้อมๆ กับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน และให้ข้อมูลย้อนกลับทันที (immediate feedback)

การเรียนรู้ส่วนบุคคล
(personalized learning)
คือการเรียนรู้ที่ **ตอบโจทย์ความต้องการ**
ของผู้เรียนยุคปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- มารุต พัฒนาผล. (2558). รูปแบบการพัฒนาครูประถมศึกษาด้านการโค้ชเพื่อการรู้คิด. *วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 8(2), 593-612.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2558). *การโค้ชเพื่อการรู้คิด* (พิมพ์ครั้งที่ 5 ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: จรัสสินิทางส์การพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2561). *ขอบฟ้าใหม่แห่งการเรียนรู้สู่การสร้างสรรค์อนาคต*. กรุงเทพฯ: จรัสสินิทางส์การพิมพ์.
- Bartle, E. (2015). *Personalized Learning: An Overview*. Australia: Institute for Teaching and Learning Innovation of the University of Queensland.
- New Jersey Department of Education. (2014). *A Guide for Implementing Personalized Student Learning Plan (PSLP) Programs*. New Jersey: New Jersey Department of Education.
- Noethern Arizona University. (2018). Personalized Learning. retrieved from <https://extended.nau.edu/documents/Personalized Learning.pdf>
- UNESCO. (2017). *Personalized Learning: Training Tools for Curriculum Development*. Geneva: International Bureau of Education.